

מדיוני המזכירות – 29/4/14

מתווה דיור חדש - המזכירות הקדישה את מרבית זמנה בעת האחרונה לשיחות ופגישות עם חברים ובנים, שחלקם נמצאים בתהליכי קליטה, מזה כ- 8 שנים, כשבשנתיים האחרונות מנהל מקרקעי ישראל מעכב כל בנייה חדשה בקיבוצים. מכיוון שאין אפשרות לבנייה חדשה, בשלב זה, תהליכי הקבלה לחברות נפסקו גם הם. המשפחות בינתיים התרחבו ולא תמיד יש דירות מתאימות וחלקם כבר חצו את גיל ה- 40. מצב זה של חוסר התקדמות בתהליכי הקליטה ובאפשרות של בנייה, מחייבים מציאת פתרון ראוי למשפחות שפנו להיקלט כחברים בקיבוץ, וזאת בידיעה שאין כרגע כל תשובה מתאימה ממנהל מקרקעי ישראל, המאפשרת בנייה חדשה.

לאור זה, החליטה המזכירות להתאים את החלטותיה למצב הקיים, במגמה לקדם בשלב זה, ככל האפשר את נושא הדיור ואת תהליכי הקליטה, ע"י איתור מגרשים מבונים, שניתן לשפצם, ללא בנייה חדשה. יתכן שמצב זה ידרוש הוצאות כספיות של הקיבוץ, בגלל פינוי מבנים לצורך מגורים, והתאמת מבנים אחרים, לאותן פונקציות שעשו שימוש במבנים שיפנו. להלן ההחלטות שהתקבלו בישיבת המזכירות מתאריך 29.4.14

- א. ההתייחסות לקבוצת ה- 13 תהיה כקבוצה ויש למצוא פתרונות דיור לכל חברי הקבוצה.
- ב. קבוצת ה- 13 תהיה בעלת זכות ראשונה, חד פעמית, בבחירת המגרשים המבונים.
- ג. המזכירות תאתר לפחות 13 מגרשים, שיוצעו לקבוצה זו. היתרה, באם תהיה, תופנה לקבוצה החדשה של הבנים.
- ד. מעמד המגרשים המבונים (שיוך / קהילה) ייקבע בהתאם ועל פי החלטות הקיבוץ.
- ה. נוהל שיפוץ המבנים, לויז' לביצוע, שמאות וכו', יקבע על ידי הקיבוץ.

מבני חינוך – נציגות פורום החינוך הציגו בפני המזכירות את הצורך במבני חינוך, לאור הגידול במספר הילדים [כן ירבו...], בעיקר לקבוצות הגיל של "גבע" והשוה"צ. הובהר לנציגות פורום החינוך, כי שתי "כיתות גבע" מיועדות למגורי משפחות צעירות, ויש לפנות לקראת סוף הקיץ הקרוב.

בית מורשת – לתולדות הקיבוץ [הסילון] - המזכירות שבה לדון בנושא הנ"ל, מתוך הבנתה, כי יש חשיבות ערכית רבה בתיעוד תולדות הקיבוץ לדורות הבאים.

מאחר והשנה גם נציין את שנת ה – 75 להיווסדו של הקיבוץ, זו הזדמנות ראויה להתחיל הכוונה לבצע את המהלך בצורה מבוקרת ומדורגת, ע"י העברת הפונקציות שבסילו, למבנים שתפנה הקהילה למטרה זו, כך שהעלות הכספית לקידום המהלך תהיה מועטה. מאחר והמבנה הוא בתחום אחריותה של ההנהלה העסקית, מצפה המזכירות לתמיכתה במהלך חשוב זה.

בוררות – הלוואת החינוך, - קיבוץ / אגודה

כזכור, התקיים מהלך של גישור בין הקיבוץ לאגודה במספר סוגיות בהן התקשינו להגיע להסכמות. מאחר ולא הגענו להסכמה בדבר היקף החזר הלוואת-החינוך שנתן הקיבוץ, נקבע בגישור, כי נושאים במחלוקת יועברו לבוררות, אנו עומדים בפני תחילתו של מהלך זה.

מסרו: שולה ושלומי.

בעקבות אישור תקציב האגודה בקלפי אושרה העלאת מיסי האגודה ב- 20 ש"ח לחודש. החל מחודש ינואר מס ישוב 310 ₪ לחודש (במקום 290 ₪). התוספת לא נגבתה בחודשים ינואר מרץ, על כן בחודשים אפריל- יוני יגבו 330 ₪.

ב- 7-8/5 ירד המלקוש - 42.5 מ"מ גשם. בעונת הגשמים תשע"ד ירדו 480 מ"מ גשם. רוב החורף היה שחון. רוב הגשם ירד בתחילת החורף (דצמבר) ובסיומו (מרץ ומאי) היו פרקי גשם ניכרים בין גשם לגשם, שירד בכמויות קטנות.

בנק אופק – למה לרכוש מניה כבר היום ?

התשובה הקצרה היא:

אם לא תהיו שותפים כבר היום, אולי בנק אופק לא יקום כלל.

התשובה הארוכה:

על פי **הפרית הקואופרטיבית המינורית**, קואופרטיב הוא התאגדות אוטונומית של אנשים המאוחדים ברצון לענות על צרכיהם המשותפים: הכלכליים, החברתיים, והתרבותיים, ומימוש השאיפות באמצעות מיזם משותף בבעלות ובניהול דמוקרטי של השליטה. קואופרטיבים מבוססים על הערכים של עזרה עצמית, אחריות עצמית, דמוקרטיה, שוויון, צדק וסולידריות.

במסורת של המייסדים, חברי הקואופרטיב מאמינים בערכים האתיים של כנות, פתיחות, אחריות חברתית ודאגה לאחרים.

בנק קואופרטיבי הוא ישות פיננסית השייכת לחבריה, אשר הם גם הבעלים וגם הלקוחות של הבנק שלהם. הבנקאות הקואופרטיבית נוצרת על ידי אנשים המשתייכים לאותה קהילה מקומית או מקצועית, או בעלי אינטרס משותף. בנקים קואופרטיביים מספקים לחבריהם מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים (הלוואות, פיקדונות, חשבונות הבנקאות ועוד).

הבדלים בין בנק קואופרטיבי ובנק רגיל

בנקים קואופרטיביים שונים מבנקים רגילים במבנה הארגוני, במטרות, בערכים המנחים ובמבנה הניהול שלהם. בעוד שלבנקים קואופרטיביים יש הנהלה, דירקטוריון וכל הגופים כמו לבנקים רגילים, יש להם גם אסיפה כללית של החברים, שמקבלת החלטות אסטרטגיות על דמותו ודרכו של הבנק.

מטרתו העיקרית של בנק קואופרטיבי היא טובתם של לקוחותיו / חבריו / בעליו. בשונה מבנק רגיל הוא אינו שואף להגדיל את רווחיו, אלא להקטין את העלויות של לקוחותיו ולהעניק להם את השירות הטוב ביותר.

רבים מהבנקים הקואופרטיביים מחזירים את כל רווחיהם לחבריהם בהתאם להיקף פעילותם. אחדים מהם משתמשים בחלק מהרווחים לפיתוח מיזמים חברתיים ועוד.

קואופרטיבים בכלל, ובנק קואופרטיבי בפרט, מהווים מענה לחלק מהכשלים במנגנון השוק החופשי. בבנקאות קיימים פערי ידע וכוח גדולים בין הבנק ובין הלקוח, בשל מיעוט הבנקים ובשל מורכבות ההסכמים המשפטיים המנוסחים ע"י הבנקאים ועורכי הדין שלהם.

הבנקים הקואופרטיביים מעבירים את הכוח לידי החברים ואינם מנצלים את פערי הידע כדי לייצר רווח על חשבון הלקוחות.

הבנקאות הקואופרטיבית בישראל החלה בראשית המאה הקודמת. בשנת 1937 היו בארץ 113 אגודות אשראי, ובשנת 1956 - 99 אגודות. במהלך השנים התאחדו האגודות כך שבשנת 1967 היו רק 17 אגודות שיתופיות לאשראי.

במהלך שנות ה-70 של המאה הקודמת נקנו מרבית האגודות על ידי בנקים מסחריים והפסיקו את פעולתן הקואופרטיבית, זאת בעידוד הממשלה ע"י הערמת קשיים עליהן.

הבנק הקואופרטיבי האחרון שפעל היה 'קופת העובד הלאומי נתניה', שנרכש על ידי בנק אוצר החייל בשנת 2005.

בעקבות המחאה ב-2012 עלה רעיון הקמת בנק קואופרטיבי חדש.

ומכאן – סוף התשובה הארוכה:

בעת רכישת מניה בבנק אופק, התשואה שלך לא נמדדת רק על ידי שיעור הריבית שאתה מרוויח. ההשקעה שלך תקדם אחריות שיתופית וחברתית, המתמקדת באספקת שירותים השווים לכלל האזרחים.

הפעילות של בנק קואופרטיבי מחויבת למערך שלם של בדיקה, חיסכון ושירותים, הפועלים לטובת הארגון ולכל חבר בבנק באופן אישי.

ועדת טרכטנברג העלתה כי טיפול בהיעדר התחרות במערכת הבנקאות עשוי להוביל לחיסכון שנתי של 3,000 שקל למשק בית על ההוצאות בגין שירותים בנקאיים.

ולאט ההזדמנות שלנו להיות שותפים לאדוניה טובה יותר !!

רשם: שלומי גרבר. רוב המידע לקוח מוויקיפדיה ומקורות אינטרנטיים נוספים.

לחיים מלאי וכל המשפחה בפכות חמות לנשואי נכדתו מאיה עב"ל יאיר.

*פרכת פרוכט פבאיק והתערות מוצלחת לוויזי ואירון.
למאי זניאל ויונתן שקז.*

*לעמליה ואיתי וכל המשפחה בפכות חמות
להוצאת הנכד עיצו בן לולאמית ואורי.*

*לריקי וצביאלי וכל המשפחה בפכות חמות
להוצאת הנכד אצט בן לאשרת וזניאל.*

*לצוזו שור וכל המשפחה בפכות חמות
להוצאת הנכדה יעלה בת לקארין ומאור.*

*לאפיה ארפי ואילי אירצן ויוסי בפכות חמות
להוצאת הבת הנכדה והנינה ניצן.*

7/4/14

לכבוד:

יו"ר/מזכיר/מנהל קהילה

חברות וחברי הקיבוצים

שלום רב,

הנדון: בניה בקיבוצים – עדכון

אנו מבקשים לעדכן אתכם במעשה בפעילות התנועתית שמטרתה חידוש הצמיחה, הקליטה והבניה בקיבוצים. ראשית- ברצוננו להודות לאלפי החברים ממאות הקיבוצים, שיצאו לעשרות צמתים באירוע לפני כחודש וחצי. הדי המחאה נשמעו למרחוק, ובכל דיון המתנהל בתקופה האחרונה הנושא מוזכר. ההתגייסות חסרת התקדים הייתה סימן ברור לעוצמת הבעיה ולנחישות המשותפת לכולנו להביא אותה לכדי פתרון, פעילות המחאה מסמנת את יכולתנו הברורה להשפיע על הנעשה ולפעול פעם נוספת אם נדרש לכך.

בשבועות האחרונים נראה כי הועדה שמינה שר השיכון, ובראשה עומד בנצי ליברמן מנכ"ל רשות מקרקעי ישראל, מתכנסת לקראת סיום עבודתה והגשת המלצות לשר. אנו תקווה שהועדה תקבל החלטות שיעמדו בשורה אחת עם כתב המינוי שנכתב עם הקמתה, ובו הנחה השר ליצר חלופה נוספת (בנוסף לחלופות 751 ו-1155) שתאפשר לשמר את הקיבוץ, אופיו הייחודי ומעמדו בקרקע מהידוע לנו כעת, הועדה תמליץ ליצר חלופה נוספת שתאפשר להוציא את רשות מקרקעי ישראל משטח המחנה המיועד למגורים ולהשאיר קרקע זו בידי הקיבוץ. אנו פועלים לשמירה על מנדט הועדה ולגיבוש מסלול שיוך הוגן וישים. בנוסף מסתמן כי כתוצאה מדרישותינו יכיר המנהל בזכותם של חברים בקיבוצים שלא יכולים או לא רוצים לבצע שיוך דירות, לבנות את ביתם דרך נתינת הלואה לאגודה שתישאר בעלת הזכויות על הקרקע, בהתאם לנסיבות חייו של החבר ומשפחתו ייקבעו כללים להחזר ההלוואה. ההתקדמות המשמעותית בנושא זה היא הבנתם של גורמי רשות מקרקעי ישראל, כי קיימת אופציה בה בונים חברות וחברי הקיבוץ את ביתם בקיבוץ, מבלי להתייחס לכך כאל עסקת נדל"ן רווחית, אלא כי ברצונם לחיות את חייהם בקיבוץ כחברים לכל דבר ועניין.

בנוסף, התפרסמה החלטת מועצת מקרקעי ישראל בנוגע להסדר הביניים, הקובעת את התנאים לבנייה בקיבוצים שקיבלו את החלטה 751, עד למימוש החלטות השיוך. כפי שהובהר פעמים רבות, עמדתה המוצקה של התנועה הקיבוצית הנה כי אין לרמ"י כל זכות או עילה למנוע חתימה על היתרי בניה למגורים בקיבוצים. "עצירת חתימות" זו הנה בניגוד מוחלט לחוזה החכירה של הקיבוצים, להתחייבויות מפורשות של רמ"י ולדין. עם זאת, אין טעם לטמון את הראש בחול ולהתעלם מהחלטות מועצת מקרקעי ישראל, ועל אף שלא כל התיקונים שהצענו התקבלו הובהר לבקשתנו שהחלטה תידון מחדש בעוד מספר חודשים.

שאלתא:

לפני יותר מחצי שנה קבלה שיחת קיבוץ החלטה על השלמת הדרך מבית הדר עד הספרייה ועד בכלל, ממקורות הקיבוץ. לא הוגש שום ערעור על כך - אבל, האחראים על הביצוע גם לא מקדמים זאת בפועל - למרות שהתוכניות ידועות וקיימות לכך. מדוע ??

שלומי גרבר.

שלומי שקד משיב:

- א. מעבר מאיר ארגוב-ניתנה הנחייה לחסום אותו.
- ב. מעבר בריכת השחייה- לא ניתן לחסום אותו כל עוד לא ניתנה תשובה הולמת לדיירי השכונות הדרומיות (מעבר/חנייה), הפניית כל התנועה דרך בית הדר תביא לבעיות תעבורה ובטיחות רבות, לעומת השארת המצב הקיים.

עונת הרחצה בבריכת השחיה בכפר מנחם 2014

הבריכה תפתח ביום שבת 31.5.14 בשעה 10:00.

השנה יהיו מתקנים מתנפחים וכל אחד מוזמן להביא נשנושים מהבית.
הכניסה ביום זה חופשית!

שעות פתיחה:

יוני 13:00-20:00

יולי – אוגוסט – 9:00 – 13:00, 15:00-20:00 (בימי רביעי תהיה רחצה לילית עד 22:00)
ספטמבר 13:00-19:00 (ושעה מוקדם יותר עם מעבר לשעון חורף)
בשבתות וחגים רצוף- 9:00-20:00 (למעט ספטמבר)
בימי שישי הבריכה נסגרת ב- 19:00 בכל העונה.

השנה לא מתאפשר לקיים אירועים גדולים עם מוזיקה (פרטים אצל יוסי).

כמו כן גם השנה יתקיימו קורסי שחיה בהדרכת הילה בילינסקי
להלן הפרטים:

בחודש יוני ימים א', ב', ה' בשעות 13:00-17:00

בחודשים יולי- אוגוסט ימים א'- ה' בשעות 9:00-13:00, 15:00-17:00

לפרטים והרשמה הילה בילינסקי טלפון 054-5929852. דוא"ל lalybili@gmail.com

שתהיה לנו עונה נפלאה, יוסי שרון.

לכבוד
רכזי קהילה/ ראש ועדים
בישובים

שלום רב,

הערכות הישוב למניעת מטרדי חרקים.

עם בוא הקיץ (ולמי שלא שם לב הוא הגיע!) מתחילה פעילות נמרצת של חרקים, זוחלים ושאר מטרדים. מכיוון שהישוב נמצא באזור חקלאי פתוח ואשר בו מתנהלת פעילות חקלאית על כל גווניה מטבע הדברים גם "מבחר" המזיקים גדול.

להלן כמה פעולות פשוטות אשר יכולות להקל את ההתמודדות עם אותם מפגעים.

יתושים.

מעבר לפעולות אותן מבצעת המועצה לניטור דגירת יתושים והטיפול בהם סביב הישוב על כל תושב לבדוק בחצרו וסביבתו הקרובה המצאות מקורות מים: שלוליות, כלי קיבול מהקטנים ביותר ועד חביות, אדניות, צמיגים וכו' היכולים לשמש מקום לדגירת יתושים. במידה ומתגלה מקור כזה יש פשוט לרוקן את המים ובמידה והיקף המקור הוא גדול יש להודיע לח"מ.

הדבר חשוב במיוחד אחר ביצוע השקיות של הגינות והדשאים כי במידה ונשארים מים לאחר יומיים שלשה מתחילה דגירה של יתושים.

בשנים האחרונות הגיע זן חדש של יתושים "יתוש הנמר האסייתי" אשר המאפיין אותו הוא צבעו המפוספס (ניתן לראות זאת כאשר החרק במנוחה) שחור לבן ועקיצות גם במהלך היום בניגוד ליתוש המטרדי הרגיל אשר עוקץ רק בלילה. יתוש זה מסתפק בשטח מים קטן מאד (קופסת שימורים, שקעים בעצים אדניות וכו') בכדי לדגור ועל כן יש חשיבות מרובה לעבור בחצרות לאחר ההשקיה ולרוקן כל מקור איגום מים פוטנציאלי.

זכרו פעולה פשוטה זו יכולה למנוע את המטרד מכם ומשכניכם (יתוש מסוגל לעוף עד מרחק של 10 ק"מ!)

זבובים

בד"כ דגירת זבובים מתרחשת באזורים שיש בהם פסולת אורגנית נרקבת כמו ערמות אשפה, זבל עופות או בקר, פרות וירקות רקובים וכו'. אולם מסתבר בשנים האחרונות כי יש דגירת זבובים גם במקומות לחים ומוצלים שבהם אין ריכוז נראה לעין של חומר אורגני.

הדרכים להתגונן בפני המזיק הן: רשתות על חלונות הבתים, יצירת חגורת מלכודות סביב הבית כ-5 עד 10 מ' בין מלכודות והרחקתן ככל שניתן מהבית עצמו על מנת למנוע ריח של הפיתיון ו" הבאת " הזבובים לקרבת הבית.

מכרסמים ונחשים

עם תחילת הקיץ מתגברת פעולתם של הזוחלים למיניהם ובמיוחד הנחשים אשר ניזונים בעיקר ממכרסמים.

ריבוי מכרסמים בחצרות יביא עמו ריבוי נחשים אשר נמשכים לשפע המזון המצוי במקומות שאינם מטופלים. ניקוי החצר מעשביה וגרוטאות וסגירת המרווחים בין תחתית הבית לקרקע, במקומות בהם המבנה מוגבה, ימנע הן הופעת המכרסמים והן יחסל את מקומות המסתור הפוטנציאליים לנחשים ועקרבים.

קרציות ופרעושים

עונת הקיץ והסתיו מאופיינות בהופעת מזיקים אלו הגורמים סבל רב לבעלי החיים הביתיים לבעליהם ואף ידועים כמעבירי מחלות מבעלי החיים לאדם.

מניעת הופעת מזיקים אלו על ידי טיפול אינטנסיבי ומתמשך בבעל החיים הביתי בחומרים ואמצעים מאושרים על ידי השירותים הווטרינריים, שמירה על ניקיון החצר

מניעת שוטטות של בעל החיים, קיום מגע עם בעלי חיים אחרים והגעתו של בעל החיים לשטחים בהם רעו עדרים תמנע ברוב המקרים את התפרצות המזיק.

במידה ואכן יש הופעה של מזיקים אלו בחצר, יש לטפל באמצעות מדביר בעל רישיון הדברה מטעם המשרד להגנת הסביבה.

בתקווה שנעבור קיץ שקט ולא עוקצני מזמזם ומטריד.

חיים טל

תברואן המועצה

עם דנה ואילן והמשפחה כולה

אנו אבלים

על מות חברנו

שלמה גסטפרוינד ז"ל

שלמה גסטפרוינד – קורות חיים – 16/4/2014

שלמה נולד בשמונה במאי 1920, להוריו משה וחנה, בכפר מיכאלוביצה, שליד קרקוב בפולין. היו לו שתי אחיות ושני אחים. הבית היה מסורתי דתי. הוא למד בבית ספר פולני לבנים ובנוסף ב"חדר" תלמוד תורה. מצבה הכלכלי של המשפחה היה קשה, ושלמה נאלץ לצאת לעבודה ולעזור בפרנסת המשפחה. הוא הצטרף לתנועת הנוער עקיבא ולאחר מכן להשומר הצעיר, שם גיבש דעות שמאלניות, אך המטרה העיקרית הייתה עליה לארץ. עם פרוץ המלחמה עבר שלמה תלאות מרובות. הוא נדד עם חבריו מקרקוב ללבוב ורביס מהם נהרגו בהפצצות הגרמנים. במסע זה עבר שלמה מאות קילומטרים ברגל והוא לווה גם בעבודות כפייה עבור הגרמנים.

לאחר זמן חוזר שלמה לעירו ולמשפחתו ומחליט לעזוב שנית לכיוון לבוב. מסע זה היה מלווה הרפתקאות רבות של רדיפת הגרמנים והצלה ע"י הצבא הרוסי. לבסוף הוא מגיע ללבוב ופוגש שם את אחיו, שנעלם זמן רב קודם לכן. מסעותיו המשיכו ומדי פעם מצא עבודה במפעלים ובמכרות פחם. בתקופה זו, היה שלמה רחוק מהמלחמה המשתוללת באירופה. הוא עובר לעיר סטלינו ועוסק בחפירת ביצורים, כהגנה על העיר. הוא ממשיך בנדודיו ומגיע לסטלינגרד ב-1941. משם הוא ממשיך לאוזבקיסטן ועובד בעבודות קשות בקולחוזים. התקופה קשה והוא סובל מעוני ורעב. אחיו שלא יכול לעמוד בקשיים נפטר באותה תקופה. לאחר מסעות רבים ועם סיום המלחמה הוא חוזר לעירו קרקוב, שם הוא עוסק בארגון נוער מפליטי השואה וצירופם לתנועות החלוציות. באותה עת הוא שומע לראשונה על זוועות השמדת היהודים וגם על כך, שכל משפחתו הקרובה הושמדה במחנה בלז'ץ. לאחר שנתיים אינטנסיביות של עבודה כפרוון ופעילות בקיבוץ הכשרה, הוא מגיע לאחר מסע הרפתקאות לישראל ולגבעת אולגה.

זמן קצר אחר כך, מגייסים אותו לצבא והוא לוחם באזור ירושלים. לאחר השחרור הוא עובר ליפו שם היו לו חברים. את יולה אשתו לעתיד הוא פוגש במועדון מפ"ם בתל אביב. הם מתחתנים וביולי 1951 עוברים לכפר מנחם, קיבוצה של יולה. פה עבד שלמה בעבודות שונות, עד שנכנס כעובד מן המניין בגידולי השדה ולאחר שנים רבות עבר למפעל המתכת. כהגדרתו, הוא היה חבר מן השורה, והיה פעיל בוועדות שונות, שאת חלקן אף ריכז. הוא לא היה משועי הקיבוץ, אך היה מאותם חברים, שבלעדיהם אי אפשר לקיים קיבוץ. את קורות חייו המלאים, ניתן לקרוא בחוברת מעניינת, אחה הוציא ב1988. יולה אשתו ואם ילדיו נפטרה בשנת 2000 לאחר מחלה קשה. לזוג נולדו שני ילדים- דנה ואילן. עם חלוף הזמן הגיעו לעולם גם הנכדות, שבע במספר..משפחתו המתרחבת הביאה לו אושר רב. בימיו האחרונים שהה שלמה בבית הדר ושם גם נפטר. הקיבוץ כולו משתתף בצערם של דנה, אילן ובני משפחותיהם. יהיה זכרו ברוך.

אמנון זלינגר

16.4.2014

אבא,
נולדת לפני כמעט 94 שנים להורייך, משה וחנה, בכפר מיכאלביצה, שליד קרקוב. בגיל 14 נאלצת להתחיל לעזור בפרנסת המשפחה. לקרקוב עברתם בנעורייך וחייתם שם עד פרוץ המלחמה. עם פרוץ המלחמה ברחת עם עוד מספר חברים ואחיך חנוך מזרחיה. בתום המלחמה חזרת לפולין והתחלת לחפש מה קרה לבני משפחתך. פגשת את בן דודך מנייך ז"ל, שסיפר לך שהורייך, האחים ורוב בני המשפחה נספו. סיפר לך את סיפורו של אביך שברח לכפר בו נולדת ושם הסתתר אצל איכר חבר משפחה עד שגם הוא נורה ונהרג. האיכר קבר אותך בקרבת הכפר ושמר על המקום. בנסיעתנו (שלך, של אילן ושלי) הצלחנו להגיע לכפר לפגוש את הנכדה של אותו איכר ולהגיע למקום קבורתו ושם עם כל קבוצת הטיול אמרת קדיש על אביך. נסיעה זו הייתה כשלושה חודשים לאחר פטירת אמא, אך היא הייתה עבורך כל כך חשובה. ב-1947 עלית ארצה לבד מכל המשפחה וגויסת להגנת הארץ. לאחר מכן התחלת לעבוד בבנין ובערבים לקצת תרבות הלכת ל"צוותא" ושם פגשת את אמא לימים אשתך. הגעתם לכפר מנחם, קיבוצה של אמא והתחלת לעבוד בענפי חקלאות שונים ואחר כך עברת למפעל מתכת שבו עבדת שנים רבות ומאוד אהבת את העבודה והאנשים אתם עבדת. העבודה לא סיפקה אותך אינטלקטואלית והתחלת לחפש מקומות שאפשר לשמוע הרצאות וללמוד. היית נוסע באוטובוסים לאוניברסיטה בירושלים והיו מקומות נוספים בהם האזנת להרצאות. היית גם מטייל הרבה בארץ. אהבת ללמוד ולדעת. גם בשיחות שהיו בבית נהנינו ממה שלמדת. היה לנו בית שאוהב מוזיקה ואמנות. כשנולדו הנכדות שלי ושל אילן לא היו סבים מאושרים מכם. עזרתם, בעיקר לאילן בגידול הילדות. הנכדות אהבו לבוא אליכם, כי ידעו שתהייה להם אהבה ענקית ותעסוקה מעניינת. הספקת לחתן שתי נכדות באושר רב.

כשאמא חלתה טיפלת בה במסירות אין קץ עד הרגע האחרון.
אהבת את אמא מאוד ואהבת את האנשים בקיבוץ. לא פעם שמעתי שאומרים עליך איזה איש
נפלא ואוהב אנשים אתה.
כן, כזה היית אבא שלנו אדם אוהב שקיבל בחזרה בכל מקום אהבה גדולה.

לפני כשלושה חודשים התבשרנו על נפילתך שממנה לא הצלחת להתאושש.
קיווינו שתתאושש לאחר שהצלחת מספר פעמים להתאושש ממצבים קשים מאוד, אך הגוף
שלך לא הצליח הפעם ואתמול ליבך נדם.
נפרדנו ממך וכבר מתגעגעים. ינעמו לך רגבי קיבוץ שכל כך אהבת.
אני רוצה להודות לצוות ב"בית הדר", לאחות ענבל ולרופא דני, שליוו אותך במסירות אין קץ
ובאהבה רבה.
ולבסוף, לדבורה שלנו, אני רוצה להודות מעומק הלב על היחס והטיפול באב.
בזכותך יכולנו להמשיך את שגרת החיים וגם בימים האחרונים שהיו קשים לא זזת ממנו
וטיפת במסירות עד הסוף.

בתך דנה והבנות

אבא היקר,
באנו היום כל משפחתך וחבריך הרבים ללוותך בדרכך האחרונה.
הפרידה ממך היא קשה וכואבת.
זיכרונות רבים מימים רחוקים של ילדותי בקיבוץ ועד לימים אלה מציפים אותי, והדמעות
חונקות בגרון.
אבא, אני אסיר תודה לך על כל השנים שגדלתי ובגרתני עם אבא מסור ואוהב כמוך.
תמיד היית לי דוגמה ומופת ליושר דרכיך, אהבת הבריות, חריצות, מסירות ומעל לכל אהבה
אינסופית למשפחתך – משפחתנו.
בנותינו היו עבורך מקור גאווה ואושר. בכל ביקורנו אצלך היית מרעיף עליהן מתנות ופינוקים
ללא גבול.
הבנות אהבו אותך מאד וידעו תמיד שיש להן אצלך לב רחב שאוהב אותן ללא גבול.
איש ספר היית. האמרה ש"ימי הלימוד הם ימי חייך" התגשמה בך במלואה. היית למדן
והצימאון ללימוד והרחבת הידע ליוו תמיד עד ימיה האחרונים. בכל פעם שמי מאיתנו לא
הכיר מילה או מונח, היית ניגש אל מדף הספרים, נוטל ממנו אנציקלופדיה או מילון, ומוסיף
לנו עוד נדבך של ידע.
מסירותך לאמא היתה ללא גבול. טיפלת בה וסעדת אותה במחלתה עד יומה האחרון.
פעם בשבוע היית עולה לקברה, מנקה את המצבה ומשקה את הצמחים ובכל שנה היינו באים
כל המשפחה לאזכרה השנתית.
היית שותף למפעל ההיסטורי של תרגומי העדויות של ניצולי השואה. מלאכת התרגום של
העדויות הקשות והמזעזעות, לעיתים עד שעות הלילה המאוחרות, היתה קשה ומייסרת עבורך,
ולילות רבים לא עצמת עין ולא מצאת מנוח לנפשך.
למרות הקשיים המשכת במלאכת התרגום וביחד עם שותפיך למלאכה השלמתם את תרגום
העדויות של שלושת הארכיונים מפולנית, יידיש והונגרית.
אבא לא יכול לדבר עכשיו, לכן אני אהיה לו לפה. רציתי להוקיר תודה לכל הצוות הרפואי
ובראשם לדני ולענבל. אין מילים שיוכלו לתאר את הטיפול הרפואי המסור, התומך והאוהב,
שאבא זכה לקבל מכם. טיפול מסור ואוהב שאדם כאבא אכן היה ראוי לו.
תודה גם לצוות הסיעודי של בית הדר, למטפלים ולמטפלות המסורים. תודתנו לכם על
שטיפלתם וסעדתם את אבא עד יומו האחרון.

ולבסוף תודה מיוחדת לדבורה שהיית לצידו 6 שנים וטיפלת בו במסירות ללא גבול. דעי לך
שאבא אהב אותך מאד וראה בך כבת משפחה.
אבא יקר,
נוח בשלום באדמת הקיבוץ שבשביליה הלכת למעלה מ- 60 שנה והיום אתה שב אליה.
אילן.

סבא יקר שלנו,
קשה להאמין שעזבת אותנו. רק לפני מספר חודשים בביקורנו אצלך נראית צעיר ונמרץ
כתמיד: קורא ספרים ועיתונים, שומע הרצאות, פותר סודוקו (ומתלונן שאתה לא מצליח את
הקשה) ומכין את פרשת השבוע לחברים בחדרי חולים.
מילים לא יספיקו כדי לתאר אדם כה מיוחד וחכם כמוך. אמנם לא הייתה לך השכלה
פורמלית, אבל את הידע שצברת ולמדת בעצמך אין גם לפרופסורים הכי ידועים. הסקרנות
שלך ויכולת הלמידה המרשימה שלך שבגיל 90 עוד למדת לגלוש באינטרנט, הפתיעה אותנו כל
פעם מחדש.
כמו גם, הנתינה המרשימה שהקדשת מעצמך ועבדת ימים ולילות במחיר נפשי ובריאותי לא
קל, כשנרתמת לפרויקט התרגומים עבור יד ושם.
סבא היקר השעות שבילינו יחד איתך בשבתות ובחופשים היו ונשארו בלתי נשכחות: לקחת
אותנו לעבודה במפעל המתכת, לרפת לראות איך חולבים, יצאנו לטיולים ליליים ועוד.
בשבתות כשהגענו אליך מיד כשפתחת את הדלת פניך הוארו משמחה. תמיד התעניינת בנו
והבחנת בכל שינוי הכי קטן שעשינו. בשיחות איתך כשהשיחה התגלגלה למילה שלא היית
 בטוח מה פירושה המדויק, היית קם ומחפש במילונים, ולא נח עד שמצאת את הפירוש
המדויק בעברית בפולנית וביידיש.
היה חשוב לך להראות לנו את המיקום של כל מדינה באטלס כל עיר וכל נחל וכמובן כל
אישיות בספר 100 אישים.
סבא היקר רבות סיפרת לנו על הילדות שלך בפולין ועל קורותיך הקשים בתקופת המלחמה.
במיוחד זכור לנו הסיפור הבא: בתקופה שאתה, סבא, הגעת לרוסיה, יום אחד פגשת אדון רוסי
שחיפש פרווון שיתפור צווארונים מפרוות קראקול למעילים. ניגשת אליו ואמרת לו – אני
אתפור. האדון הסתכל עליך, היית לבוש בלבוש מרושל, לרגליך נעל אחת חומה והשנייה
שחורה ולא האמין לך. אתה אמרת: תן לי חוט ומחט ואוכיח לך. למחרת חזר האדון והופתע
מהעבודה היפה שעשית, וכך עבדת וניצלת מרעב.
סבא אהוב שלנו, תמיד היית אדם צנוע שמסתפק במועט לעצמך ונותן לאחרים בלב רחב. היית
אופטימי וחלקת מהאופטימיות שלך ומראיית העולם הנבונה שלך לכל מי שביקש עצה ואוזן
קשבת.
סבא יקר ואהוב, תחסר לנו מאד. ננצור את זיכרוןך בלבנו לעד.
אוהבות הנכדות, או כמו שאמרת לנו תמיד: יש לי 7 כלות בשער.